

NVE – Konesjons- og tilsynsavdelingen
V/Steinar Pettersen
Pb. 5091 Majorstua
0301 Oslo

08.05. 2015

Høringsutsagn for Djupelva kraftverk i Lenvik kommune i Troms fylke

Bakgrunn

Vi viser til brev der dere ber om Småkrafts kommentarer på mottatte høringsutsagn vedrørende konsesjonssøknaden for Djupelva kraftverk i Lenvik kommune i Troms fylke. Djupelva skal behandles sammen med 6 andre søknader i Berg, Sørreisa og Lenvik kommune. Noen av uttalelsene som er kommet inn gjelder samlet for alle søknadene. Småkraft gir her svar på uttalelsene som gjelder Djupelva kraftverk spesielt.

Følgende interessenter har gitt sitt høringsutsagn i saken:

- Sametinget
- Statens vegvesen
- Direktoratet for Mineralforvaltning
- Troms fylkeskommune
- FNF Troms
- Mattilsynet
- Geir Gårseth
- Fylkesmannen i Troms

Sametinget:

Sametinget har utført befaring på de planlagte kraftverkene Bjørgelva, Djupelva og Middagselva uten funn. Vi har ingen merknader til Straumsbotnelva, Tverrelva og Sørrelva kraftverk.

Skulle det imidlertid under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget, jf. Lov 9. Juni 1978 nr. 50 om kulturminner (km1.)§ 8. Vi forutsetter at dette pålegget formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

Djupelva kraftverk berører ingen reinbeitedistrikt per i dag.

Småkrafts kommentarer:

Sametinget har foretatt befaring av Djupelva uten funn av samiske kulturminner. Småkraft AS er innforstått med lovverket og vil følge de rapporteringsrutiner som skal brukes dersom vi kommer over kulturminner ved graving i marken. Tiltaket vil ikke berøre dagens reindrift.

Statens vegvesen

Statens vegvesen har ingen prinsipielle innvendinger i høringsuttalelsen for tillatelse til å

bygge nevnte småkraftverk i Berg, Lenvik og Sørreisa kommune. Det bemerkes at involverte parter ved utbygging av småkraftverk må henvende seg til Statens vegvesen for å klargjøre eventuell påvirkning av vegnett. Vi forutsetter at det søkes om avkjørsel til kraftverk dersom det opprettes en ny avkjørsel eller dersom utbygging medfører endret bruk av eksisterende avkjørsel. Vi forutsetter og at det ved eventuell oppføring av ledning/kabel/rør som kommer i berøring med Statens vegvesen sitt vegnett blir søkt om tillatelse for dette. Søker bes om å ta kontakt med oss for søknadsskjema og videre arbeid med dette.

Småkrafts kommentarer:

Dersom prosjektet får konsesjon, vil vi ta kontakt med Statens vegvesen for detaljer vedr. avkjørsel til prosjektet og følge de krav og retningslinjer som er pålagt.

Direktoratet for Mineralforvaltning

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, mottatt 12. november 2014.

I følge dokumentet *orientering til høringspartene* (revidert februar 2013) oppfordrer NVE at høringsparter gir opplysninger om forhold som ikke er belyst i tilstrekkelig grad i søknaden. Informasjon om forekomster av viktige mineralressurser finnes lett tilgjengelig på Norges geologiske undersøkelse (NGU) sin nettside i kartdatabasene [mineralressurser](#) og [grus og pukk](#). Kartdatabasene gir informasjon om viktige mineralressurser, herunder hvilken verdi og lokalisering disse har.

DMF ber om at disse kartdatabasene legges til listen over tema som skal vurderes i konsekvensutredningene av konsesjonssaker.

DMF har på grunnlag av NGU sine kartdatabaser vurdert at **Djupelva kraftverk** ikke berører viktige mineralforekomster.

Småkrafts kommentarer:

Småkraft AS tar uttalelsen til etterretning. Når det gjelder hvilke tema som skal vurderes i konsekvensutredningen av konsesjonssaker, er det opp til NVE å avgjøre om kartdatabasene DM viser til skal legges ved listen over utredede tema.

Troms fylkeskommune:

Djupelva. Lenvik kommune

Vi kjenner ikke til at det skal finnes legalfredete kulturminner innenfor vårt ansvarsfelt som kommer i konflikt med ei eventuell utbygging slik den beskrives i konsesjonssøknaden.

Foreslåtte utbyggingsområde er ikke omtalt i kartleggingen av friluftsområder i Troms. Vi kjenner ikke til brukerinteresser her utover det som omtales i konsesjonssøknaden.

INON-tap synes for foreslåtte utbygging å være av mindre betydning. Vi vurderer miljøkonsekvensene ved ei utbygging av Djupelva som moderate.

Småkrafts kommentar:

Vi registrerer uttalelsen fra Troms fylkeskommune, og vil dersom prosjektet får konsesjon ta kontakt med fylkeskommunen dersom vi under graving i marka kommer over kulturminner av nevnte verdi.

FNF Troms:

Djupelva kraftverk (Lenvik kommune)

FNF Troms synes det er positivt at nærområdet rundt boligfeltet trekkes fram å ha stor verdi som leke og rekreasjonsareal. FNF Troms støtter opp om viktigheten av å ha naturlige og trygge nærområder i gåavstand fra der man bor. Elv og vann har ofte ekstra høy verdi i så måte, da det pirrer nyskjerrighet og utforskertrang. Djupdalen brukes ellers noe som innfallsport til Steinsdalen og Kistefjellet.

Djupelva har en regionalt viktig bekkekløft (sterk B), samt en lokalt viktig bekkekløft (C). Disse har stort arts mangfold og til dels sjeldne arter, blant annet *Schadonia fecunda* som ikke er observert i Nord-Norge tidligere. En eventuell utbygging vil forringe verdiene og kvalitetene knyttet til bekkekløftene. Selv små miljøforandringer vil kunne føre til betydelig negativ påvirkning. Grunnet det store omfanget av småkraftutbygginger i Troms er mange bekkekløfter under press, og det er nødvendig å se alle inngrep i en helhet. I forhold til samlet belastning bør verdien til bekkekløftene, og deres tilhørende basekrevende arter, tillegges betydelig vekt. Til tross for at elva ligger delvis skjult og det finnes en eksisterende vei på østsiden, har prosjektet sine klare konfliktområder. FNF Troms anbefaler at prosjektet avslås grunnet naturmangfoldverdiene.

Småkrafts kommentarer:

Småkraft AS vil gjennomføre en så skånsom utbygging som mulig. I anleggsfasen vil nok deler av rekreasjonsområdet bli berørt, men dette gjelder kun i en kort periode.

Når det gjelder Djupelva og forhold til bekkekløfter, viser vi til svar gitt Fylkesmannen.

Mattilsynet:

Fokus for Mattilsynet vil være om vannverket i området vil påvirkes ved bygging av kraftverk.

Vurdering

Mattilsynet sitt fokus vil være de 3 boligene som har drikkevannsinntak i nedre del av elva. Dette er oppstrøms kraftstasjon. Arbeid på kraftstasjonen vil ikke ha noen betydning for drikkevannsinntaket.

Ved bygging av inntaksdammen vil det bli en del aktivitet, av personell, anleggsmaskiner, sprengningsarbeid med mer. Det kan være fare for oljeutslipp.

Vannkvaliteten i elva vil forringes med økt tilslag av slam og andre partikler.

Alt dette vil føre til at det ikke er forsvarlig for de 3 husstandene å bruke vann fra elven til drikkevann. Vann til dusj og toalett burde gå fint. Selv om det er over 200 høydemeter i forskjell fra daminntak til drikkevannsinntak, så vil det som skjer ved arbeid på dammen få betydning for kvaliteten på drikkevannet. Alt det som skjer i et nedslagsfelt har betydning for vannkvaliteten til et vannverk.

Etter at daminntaket er ferdig bygd, vil vannkvaliteten i elva sakte stabilisere seg til normalt nivå. Etter hvert kan boligene ta i bruk elva som drikkevannskilde igjen. For å gjøre det må det tas en del vannprøver. Det som kan være usikkert er om redusert vannføring vil føre til dårligere kvalitet. Kapasiteten burde gå greit, da 3 bolighus ikke bruker så mye vann. Det er mer viktig om drikkevannskum får tilført tilstrekkelig vann. Mattilsynet er delvis positive til planene, med forbehold om at de 3 bolighusene sikres tilstrekkelig drikkevann av samme kvalitet som før byggingen av daminntak. Det vil ikke være forsvarlig å bruke vann fra elva under utbygging, samt en stund etter utbyggingen.

Småkrafts kommentarer:

Småkraft AS har hatt lignende saker tidligere der det må tas hensyn til drikkevannskilder og andre forsyningsanlegg (brann, smolt og jordbruk) ved bygging av småkraftverk.

Her har det vært viktig å være i en løpende dialog med kommunen/brukere/mattilsynet/andre myndigheter om status og fremdrift i byggefasen og andre pålegg som må følges i byggeperioden.

Det har vært viktig å ha fokus på:

- Sikre mest mulig ved å foreta støping av overløp som sikrer at slam etc. ikke kommer ned langs elven og videre ned til vanninntak.
- Forebygge/sikre at ikke nedbør graver ut løsmasser langs traseen og frakter dette mot vanninntak.
- Sikre/inngjerde byggeområdet mot ferdsel av dyr/mennesker i byggefasen.
- Hyppige vannkontroller i byggefasen/driftsfasen
- Dersom dammens tømmes, må ikke vannet spyles ut i elva.
- Sørg for at olje, kjemikalier og maskiner lagres utenfor nedbørsfeltet.

Vi vil sørge for at de 3 boligene vil få tilstrekkelig drikkevann av god kvalitet, både under byggefasen og i driftsfasen. I tillegg har grunneierlaget i området også planer om å etablere et privat vannverk i elva, parallelt med bygging av kraftverket. Dette vil det bli orientert om ved sluttbefaringen med NVE.

Geir Gårseth:

Har brønn i elva som vil ligge nedenfor kraftverket. Har brønn sammen med to naboer. Om vinteren er elva liten, og med den vannføringa som vil bli med ett kraftverk så vil vi bli fri for vann om vinteren. Vi vil ikke akseptere at elva stenges for vann. Under bygging så vil det bli skittent vann i elva. Dere vil ødelegge heile det naturskjønne området som er oppover elva og juvet som ligger dær oppe. Skjønner ikke meininga med å bygge ett så lite kraftverk i djupelva.

Småkrafts kommentarer:

Se svar gitt Mattilsynet. Ellers vil vi sørge for at de 3 boligene som får vann fra elven, vil få den mengde og kvaliteten de har i dag selv om kraftverket blir bygget og kommer i drift. Størrelsen på minstevannføringen og restfeltet vil sørge for tilstrekkelig vannmengde til det eksisterende vannuttaket.

Fylkesmannen i Troms:

Konklusjon:

Djupelva – Fylkesmannen har innsigelse til utbygging av Djupelva kraftverk.

Hovedbegrunnelsen er redusert verdi av to verdifulle naturtypeforekomster og sjeldne arter. Kunnskapen om naturverdier knyttet til bekkekløfter i Troms er ufullstendig. Djupelva er en relativt stor bekkekløft med høy verdi, og med basekrevende karplanter, moser og lav, sjeldne arter er registrert, og det er potensiale for nye funn av sjeldne arter.

Småkrafts kommentarer:

Småkraft AS beklager at Fylkesmannen i Troms fremmer innsigelse mot utbyggingen av Djupelva kraftverk. Vi er uenig med Fylkesmannen sin noe strenge vurdering av

utbyggingens påvirkning på bekkekløftene og viser til kommentarer vedr. uttalelsen fra Ecofact Nord AS.

Kommentar fra Ecofact Nord AS v/Geir Arnesen:

Fylkesmannen har gjort en grundig oppsummering av verdiene i området som blir berørt, og konklusjonen som går på reduksjon av total verdi for skogsbekkekløfter i regionen er etter vår vurdering også stort sett korrekt. Vi vil likevel presisere en del forhold som ikke går godt frem av fylkesmannen sin vurdering og vi er usikre på om dette har blitt oppfattet av den som har skrevet høringsuttalelsen.

Fylkesmannen viser i sin uttalelse til Ecofact rapport 84 som ble utarbeidet i 2010, der den øvre bekkekløfta langs Djupelva verdisettes til verdi A. Siste revisjon av Ecofact rapport 4. som er de biologiske utredningene i forbindelse med det omsøkte tiltaket konkluderer med at den øverste og største bekkekløfta i influensområdet har verdi B, med et potensial for å bli oppjustert til verdi A. Denne reviderte verdivurderingen fra 2014 bygger på den nyeste metodikken for verdisetting av skogsbekkekløfter som ble gjort tilgjengelig for kartleggere våren 2014. I denne legges det større vekt på faktorer som størrelse, høyde på kløftesider, og variasjon av forekomst i typiske bekkekløftnaturtyper slik som berg, fossetilknyttede naturtyper, gammel skog, rasmark og flommark. I den gamle metodikken var det mer ensidig vekt på forekomst av rødlistede arter og baserikdom i miljøene, og potensiell verdi kunne tillegges stor vekt.

Kløfta langs Djupelva har baserike miljøer og har en betydelig størrelse, men har temmelig lav variasjon av typiske bekkekløftnaturtyper som stort sett begrenser seg til berg og rasmark. Den får derfor kun verdi B, mens har et potensiale i å bli verdisatt til A hvis det oppdages tilstrekkelig mange rødlistede arter her eller signalarter for bekkekløftmiljøer. Dette krever mer omfattende undersøkelse av spesialister på ulike grupper av moser og lav, og selv om potensialet er til stede virker det relativt lite sannsynlig siden kløfta er undersøkt to ganger av erfarne biologer.

Ellers vil vi bemerke at redusert vannføring i denne bekkekløfta har mest påvirkning på miljøene som er i nær tilknytning til vannstrømmen. Luftfuktighet i miljøet er i større grad knyttet til at det faktisk er en vannoverflate som kilde til fuktighet og ikke minst selve topografien som gjør at lufta i kløfta ikke stadig blir byttet ut med tørrere luft. Fosser og bratte stryk som skaper fosserøyk er også viktige faktorer for luftfuktighet. Det er forholdsvis lite av dette i Djupelvas bekkekløft, men en større foss har avgjort betydning i den store kløfta som er avgrenset med verdi B. Det er derfor grunn til å tro at systemer som er avhengig av høy luftfuktighet ikke blir veldig endret ved en utbygging bortsett fra i tilknytning til fosser. Miljøene som blir påvirket er moserike miljø inntil elva og nær fosser som har sidesoner med mindre vannføring og overrisling. Ingen rødlistede arter er påvist i denne sonen, og generelt finnes de knapt noen rødlistede moser vokser i nær tilknytning til vannet i elva. Arten rustdoggnål er nevnt, men denne er ikke nødvendigvis tilknyttet bekkekløfta. Denne arten vokser på gammel bjørk på disse breddegrader (gran lenger sør). Fragmenter av gammel skog finnes ofte i tilknytning til bekkekløfter fordi de er utilgjengelig for hugging. Det betyr ikke at skogen blir nevneverdig påvirket av en kraftutbygging som reduserer vannføringen hvis minstevannføringen er godt dimensjonert.

Småkrafts konklusjon:

Vi mener at de positive sidene ved en utbygging av Djupelva er større enn ulempene. Vi er også i dialog og har inngått avtale med Grunneierlaget om muligheter for å etablere et vannverk i Djupelva.

Norge trenger mer fornybar energi! For å realisere en småkraftutbygging, er den avhengig av at de som innehar rettighetene til ressursene griper fatt i muligheten og iverksetter utbygging. Småkraft har etter 45 ferdig bygde kraftverk fått god erfaring med å rydde, re-vegetere anleggsområder. Vi har fått positive tilbakemelding på utført arbeid og vi har fått byggeskikkpris på Oftedal i Sirdal kommune.

Vi ber derfor NVE vektlegg de positive ringvirkningene prosjektet vil medføre for de lokale brukerne i den videre behandlingsprosessen.

Vennlig hilsen

Martin Vangdal
Prosjektleder konsesjon

Kari Seim
Prosjektkoordinator